32

Διάγγελμα τοῦ Προέδρου καί μηνύματα τοῦ πρωθυπουργοῦ καί τῶν κομμάτων

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας κ. Κ. Τσάτσος ἀπηύθυνε χθές τό ἀκόλουθο διάγγελμα γιά τό Νέο Ἔτος:

Εἶναι καθιερωμένη συνήθεια, τούτη τήν τελευταία μέρα τοῦ χρόνου, νά ἐπιχειροῦμε μιάν ἀνασκόπηση τῶν δρωμένων, στό χρόνο πού τέλειωσε, ἐπράξαμε ὡς ἄτομα καί ὡς Ἔθνος. Ἴσως ὅμως θά ἦταν σκόπιμο, σπάζοντας γιά μιά φορά αὐτή τή συνήθεια, πού κινδυνεύει νά χάση καί τήν ἀποτελεσματικότητά της, νά κάνωμε μιά μακρύτερην ἀναδρομή μέσα στούς αἰῶνες, γιά νά δοῦμε ποιά εἶναι τά βοηθύτερα αἴτια, πού σέ ὅλες τίς περιέδους τῆς Ἱστορίας ὡδήγησαν καί στά μεγάλα μας ἐπιτεύγματα, ἀλλά καί στά μεγάλα ὀλισθήματά μας.

Δέν θέλω νά σπείρω τέτοια μέρα τήν ἀπαισιαδοξία στις ψυχές σας Τό γεγονός ὅτι ὑπάρχομε ἀκόμη ὡς ἔθνος ἐλεύθερο καί προκόβομε, παρ' ὅλα τά ἐλαττώματά μας, παρ' ὅλα ὅσα παρασυρμένοι ἀπό αὐτά, διαπράξαμε, πρέπει ἀπεναντίας νά στερεώνη τήν πίστη στόν ἑαυτό μας.

Τρεῖς νομίζω πώς εἶναι οἱ κύριες ρίζες τοῦ κακοῦ. Δέν συμπαθοῦμε τήν ὁμαδική πειθαρχημένη δουλειά, ἐνῶ μᾶς ταιριάζει ἡ ἀτομική δραστηριότητα, πού θάνει στά ὅρια τοῦ ἀντικοινωνικοῦ ἐγωϊσμοῦ. Μᾶς σαγηνεύουν οἱ ἀκραῖες ἐπιδιδέξεις, οἱ ἀδιάλλακτες λύσεις καί βλέπομε σάν ἀδυναμία, σχεδόν σάν ἤττα ἡ ἀκόμη καί σάν προδοσία τό δρόμο τῆς μετριοπάθειας, τήν ἰσορροπία τοῦ μέτρου, ἀπάνω στό ὁποῖο θεμελίωσαν οἱ μεγάλοι μας πρόγονοι τήν Ἰδέα τῆς Ἀρετῆς. Καί τέλος διαζόμαστε. Ἀπαιτοῦμε καί ἀπό τόν ἑαυτό μας καί ἀπό τούς ὅρχοντες ὅλα νά γίνουν σέ χρονικά διαστήματα, πού σπάνια ἀρκοῦν γιά τήν ὁλοκληρωμένη ὁλοκλήρωση τῶν σκοπῶν μας. Θέλομε τό γρηγορότερο ἀποτέλεσμα. Τό θέλομε στριμωγμένο στά ὅρια τῆς προσωπικῆς μας ζωῆς. Φυτεύομε λεύκες καί δέν φυτεύομε δρῦς. Μόλις ἕνα ἐνδιάμεσο στάδιο δέν μᾶς ἱκανοποιεῖ, ἀνησυχοῦμε καί θορυβοῦμε. Βιαζόμαστε καί γιά τίς πραγματοποιήσεις, ἀλλά δυστυχῶς καί γιά τό σχηματισμό τῶν γνωμῶν μας.

Ἡ Ἔλλειψη αὐτή κοινωνικής ἀλλά καί διανοητικῆς πειθαρχίας, ἡ ἔλλειψη μέτρου, ἡ Ἔλλειψη ὑπομονῆς, μᾶς λείπει καί σήμερα, ὅπως μᾶς ἔλειπε ἀπό πάντα. Καί στήν ἐποχή τοῦ Κλέωνα καί στήν ἐποχή τῶν διαδόχων τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου καί στήν ἐποχή τῶν χριστιανικῶν αἱρέσεων καί στήν ἐποχή τῶν Καραϊσκάκηδων καί τῶν Γκουραίων. Ἄς μήν προχωρήσω στίς πιό γνωστές καί πιό πρόσφατες ἐποχές.

Ἀλλά ἄν στά παλαιότερα χρόνια, οἱ ἀρετές μας, ἰδίως οἱ πνευματικές μας ἀρετές, διασώζανε τή συνέχεια, τή βιολογική ἀντοχή καί τήν ἱστορική συνείδηση τοῦ Ἔθνους, οἱ συνθῆκες πού διαμορφώνονται στό σύγχρονο κόσμο ἀπαιτοῦν, μαζί μέ τήν ἀνάπτυξη τῶν ὑλικῶν καί πνευματικῶν μας δυνάμεων καί μιά ἐπίμονη καί ἀποφασιστική καταπολέμηση τῶν ἠθικῶν ἀδυναμιῶν μας, νά νά ἐπιζήσωμε μέσα στήν κοινωνία τῶν ἐλεύθερων λαῶν, ὄχι σάν μιά ἄχρωμη καί ἀπρόσωπη μονάδα, πού θά τρέφεται ἀπό τό φῶς τῶν ἄλλων, ἀλλά, ὅπως ταιριάζει στίς παραδόσεις μας σά γιά δημιουργική ἐθνική προσωπικότητα, ἄξια ὄχι μόνο νά δέχεται, ἀλλά καί νά χαρίζη σταῦς συναν θρώπους μας νέες κοινωνικές, πολιτιστικές καί πολιτικές ἀξίες. Γιατί αὐτός πρέπει νά εἶναι ὁ στόχος μας, ἄν θέλαμε νά εἴμαστε καί ὄχι ἀπλῶς νά λεγόμαστε Ἕλληνες.

Ἄς φαίνεται σέ μερικοῦς σκεπτικιστές αὐτός ὁ στόχος ὑπερβολός, σέ μερικούς πού τρομάζουν μπρός στούς μεγάλους ὄγκους καί μπρός στά τεχνικά ἐπιτεύγματα τῆς ἐφαρμοσμένης ἐπιστήμης. Οἱ ὄγκοι καί οἱ ποσότητες ἀλλάζουν καί ἡ κυριαρχία θά περιέλθη κάποτε στήν ποιότητα. Οἱ τεχνικές ἐφαρμογές, ὅσο θαυμαστές καί ἄν εἶναι, καί αὐτές ἀλλάζουν. Ἡ θεωρητική ὅμως σκέψη πού τίς ἐκτρέφει μένει ἀθάνατη.

Αὐτή εἶναι ἡ πίστη μου. Ἀλλά κάθε πίστη ἔχει τό Γολγοθᾶ της, τή σκληρή ἄνοδο μέ μιάν ὑπέρτατη προσπάθεια πρός τή σωτηρία. Ποῦ ὅμως πρό παντός πρέπει νά στρέψωμε αὐτή τήν προσπάθειά μας; Ἐκεῖ πού τήν στρέψανε ὅλοι οἱ μεγάλοι: στήν ἠθική, πολιτική καί πνευματική παιδεία.

Δέν ἀναφέρομαι περιορισμένα μόνο στό σχολεῖο, πού κατά τίς περιστάσεις μπορεῖ νά χωλαίνη ἡ νά προκόβη. Ἀναφέρομαι σέ ὅλους τούς ἀναρίθμητους παράγοντες πού περιβάλλουν κάθε ἄνθρωπο καί ἀποτελοῦν τό συχνά ὑποσυνείδητο ὑπόβαθρο τῆς μέρφωσής του. Ἕνα μνημεῖο πεσόντων εἶναι παιδεία. Ἕνα καθαρό περιβάλλον εἶναι παιδεία. Ἡ λειτουργία τῆς Ἐκκλησίας μας μπορεῖ νά εἶναι ὕψιστη παιδεία, ἄμα καλά προσφέρεται. Τά λόγια πού λένε οἱ γονεῖς στό μεσημεριανό τραπέζι εἶναι παιδεία. Τό θέατρο, τό ἐλεύθερο ἀπό σκοπιμότητες καί φατριασμούς, εἶναι παιδεία. Ἡ παιδεία μᾶς κυκλώνει ἀπό παντοῦ, ὅσο καί τά στοιχεῖα πού μᾶς ρίχνουν στήν ἐκβαρβάρωση.

Δέν ἀρκεῖ ἡ Πολιτεία νά βελτιώνη τή σχολική παιδεία, ὅταν τήν χαλάει ὁ κακός γονεύς, ὁ χαλασμένος φίλος καί τό ρυπαρό ἔντυπο. Δέν εἶναι, δέν μπορεῖ νά εἶναι μόνο ἡ Πολιτεία ὑπεύθυνη γιά τή μόρφωση τοῦ λαοῦ. Ὑπεύθυνοι εἶναι καί ἡ κοινωνία σέ ὅλες τίς ἐκδηλώσεις της, ἡ οἰκογένεια, ἡ Ἐκκλησία, οἱ ἐργάτες τῆς τέχνης καί τοῦ λόγου. Ἡ παιδεία εἶναι ἔργο μιᾶς καθολικῆς προσπάθειας γιά τήν ἀνύψωση ὁλόκληρου τοῦ Ἔθνους.

Εἶναι αὐτό ἐφικτό. Κατηγορηματικά λέω ναί. Ἄν δέν τό πίστευα, δέν θά βρισκόμουν στήν ἐπίσημη θέση, πού μοῦ δίνει τό δικαίωμα νά σᾶς μιλῶ αὐτή τή στιγμή.

Τό πιστεύω ἐφικτό διότι στηρίζομαι στίς ἀρετές μας. Στηρίζομαι στό πνεῦμα ἐλευθερίας, πού ἀπό τούς προϊστορικούς αἰώνες μᾶς φλογίζει καί πού, πειθαρχημένο ἀπό τή στόχαση καί τή σωφροσύνη, μᾶς ἔκανε νά ἀριστεύσωμε καί στά ἔργα τῆς τέχνης καί τῆς σκέψης, ἀλλά καί στά ἔργα τοῦ πρακτικοῦ βίου. Στηρίζομαι σέ αὐτό τό ἀτίθασο ἐγώ, πού συγκρατημένο μέσα στά ὅρια τῆς ἠθικῆς καί πολιτικῆς εὐταξίας, πρόσφερε στήν ἀνθρωπότητα τήν πιό πολιτισμένη καί πιό δημιουργική μορφή συμβίωσης, τήν Δημοκρατία, τήν γνήσια δημοκρατία, που οἱ πολῖτες δέν εἶναι ἀπείθαρχα καί ἀκοινώνητα ἄτομα, ἀλλά οὔτε καί ἄβουλη καί ἀπρόσωπη ἀγέλη.

Στηρίζομαι στό ὅτι πολλοί ἀπό ἡρῶες τούς ἀνυπόμονους, σέ κάποια ἀνεξιχνίαστο χῶρο τοῦ ὑποσυνείδητου μας, ξέρομε νά περιμένωμε. Ἐπί αἰῶνες πολλούς περιμέναμε τήν ὥρα πού πάλι μέ χρόνια καί καιρούς πάλι δική μας θάτανε ἡ πατρίδα. Καί ἦρθε ἡ ὥρα. Γιατί λοιπόν σήμερα, πού πρός νέους στόχους εἰρηνικούς, πολιτιστικούς παρευρίσκεσθε γιατί δέν θά βροῦμε τήν ὑπομονή, βῆμα μέ βῆμα, νά προχωρήσωμε πρός νέες ἐπιδόσεις, πρός τήν συνεργασία μας μέ τούς ἄλλους λαούς, προσφέροντάς τους νέο κρασί δημιουργίας μέσα στά ἀρχαῖα μας κρουνήρια.

Ναί, βλέπω καί πονῶ γιά τά ἐλαττώματά μας, ἀλλά καί πιστεύω ἀκράδαντα στήν ὑπερονλία τῶν ἀρετῶν μας.

Ἀπό τήν ἀπελευθέρωσή μας, τό 21, συχνά, βρεθήκαμε στό χείλος τῆς ἀβύσσου καί ὅμως κάθε φορά, ἀπό τά ἔγκατα τῆς ψυχῆς μας, ἀναδύονταν ἀδόκητες δυνάμεις πού μᾶς γλύτωναν ἀπό τόν ἀφανισμό. Τί ἄλλη ἐνθάρρυνση μπορεῖ νά ζητήσωμε, τί ἐγγύηση ἀσφαλέστερη ἀπό αὐτήν τήν τελική νίκη τοῦ καλοῦ κατά τῶν δυνάμεων τοῦ κακοῦ, καί ἄς κόστισε κάθε φορά σιματηρές θυσίες ἡ κάθε μας νίκη. Τά λάθη πάντα πληρόνονται στήν Ἱστορία. Τά πληρώσαμε ἀλλά δέν ἀφανισθήκαμε.

Καί ἐμεῖς οἱ ζωντανοί, στή σειρά τῶν γενεῶν, ἐμεῖς πού πληρώσαμε καί πληρώνομε ἀκόμη σήμερα τῶν πατέρων μας καί τά δικά μας τά λάθη, ὅμως κατορθώσαμε, ἰδιαίτερα χάρη στήν ἐθνική προσπάθεια τῶν τελευταίων, τῶν πρόσφατων ἐτῶν καί τή δημοκρατική τάξη νά ἀποκαταστήσωμε μέ ρυθμό καί μέ τρόπο πού δίκαια ζηλεύουν καί οἱ πιό πολιτισμένοι λαοί, καί τήν ἐθνική μας θωράκιση νά φέρωμε στό σημεῖο ἐκεῖνο, ὅπου ἡσυχος καί ἀσφαλής ὁ κάθε πολίτης, ἀλλά καί συλλογικά ὅλο τό ἔθνος μπορεῖ νά ἀφιερωθῆ στά εἰρηνικά του ἔργα.

Μιά λοιπόν πού θελήσαμε σέ τούτη τήν τελευταία νύχτα τοῦ χρόνου νά συγκεντρωθοῦμε καί νά συλλογισθοῦμε, ἄς «σιτάξωμε πρῶτα τά λάθη μας, τά πάθη μας καί τίς ἐπιπολαιότητές μας, τίς ἄστοχες δυσπιστίες καί τίς ἄκαιρες εὐπιστίες μας καί ἄς θυμηθοῦμε τόν πικρό λόγο τοῦ Πλάτωνος «Ἕλληνες, ἀεί παῖδες ἐστέ» καί ἄς θυμηθοῦμε τότε πόσο βαρύ στάθηκε τό τίμημα πού πληρώσαμε γιά ὅλα αὐτά τά λάθη. Ἄς διδαχθοῦμε ἀπό αὐτά καί ὕστερα ἄς στρέψωμε, χωρίς οἴηση ὅμως καί χωρίς ὑπερηφάνεια, καί σέ ὅσο κατωρθώθηκαν καί πιό παλιά, ἀλλά καί πρόσφατα, ἀπό τή δική μας ἐθνική καταβολή.

Κοιτάζοντας στόν πολιτισμένο κόσμο γύρω μας, τά ἔργα δίας, τήν ἀνασφάλεια, τό πνεῦμα ἀποσύνθεσης, τή χρεωκοπία τῶν ἰδεολογιῶν, ἄς χαρούμε πού ἐμεῖς (παρ' ὅλο τό βάρος τῶν ἑπτά χρόνων), ζοῦμε ἡσυχότεροι καί ἀσφαλέστεροι ἀπό τούς πιό πολλούς λαούς, πού τά πάθη μας βρῆκαν ὁμαλές διεξέδους, ὅπως ταιριάζει στίς δημοκρατίες καί πού μέσα σ' ἕνα κλίμα ἀμοιβαίας ἀνοχῆς καί πολιτισμένης συμπεριφορᾶς (πού πολλοί ἰσότιμοι μ' ἐμᾶς λαοί θά ζηλεύανε), πορευόμαστε, ἐθνικά ἀσφαλεῖς, πρός μιά καλλίτερη ζωή.

Ἄς ποῦμε ὅλοι μαζί πώς κάτι σημαντικό πρόσφερε καί ἡ γενιά μας αὐτά τά τελευταῖα χρόνια ἐλευθερίας, στήν πολυτάραχη Ἱστορία τοῦ τόπου μας.

Ἔτσι, μέ τή βοήθεια τοῦ Θεοῦ, ὅσο καί ἄν εἴμαστε ἀκόμα σήμερα σημοδεμένοι ἀπό τίς πολυαίωνες ἀδυναμίες τῆς φυλῆς μας, προχωροῦμε. Γιατί παρ' ὅλες τίς δυσχέρειες τῶν καιρῶν, μποροῦμε νά ἐμπιστευθοῦμε στήν ὑπερέχουσα δύναμή μας. Χόρις σ' αὐτήν θά νικήσωμε καί πάλι ὅλα τά ἐμπόδια, ὅλες τίς ἐπιδοῦλές, ἀνηφορίζοντας πρός ἕνα καλλίτερο μέλλον.

Ἀλλά πόσο ἀσφαλέστερο θάτανε τό μέλλον αὐτό, πόσο γρηγορότερα θά φτάναμε, πόσο λαμπρότερη θάτανε ἡ νίκη μας, ἄν, μέ ὅλα τά ἄλλα, καί ἀπάνω ἀπό ὅλα τά ἄλλα, νικούσαμε καί λίγο τόν ἑαυτό μας.

Ἀρήν.

Τό μήνυμα τοῦ Πρωθυπουργοῦ

Τό μήνυμα τοῦ Πρωθυπουργοῦ κ. Κων. Καραμανλῆ ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ἑλληνίδες, Ἕλληνες,

Ἀπευθύνω πρός ὅλους σας θερμές καί εἰλικρινεῖς εὐχές γιά τόν καινούργιο χρόνο. Εὔχομαι νά εἶναι εἰρηνικός καί οἱ προσπάθειες Ὅλων μας γιά ἕνα καλύτερο μέλλον νά ἀποδοῦν ἀποτελεσματικές καί καρποφόρες.

Τά προβλήματα καί οἱ δυσκολίες δέν ἔλειψαν κατά τήν διάρκεια τοῦ χρόνου πού τελείωσε ἀπόψε καί πολλά ἀπό αὐτά θά τά συναντήσουμε καί πάλι στήν διαδρομή τοῦ χρόνου πού ἀρχίζει.

Γιά νά τά ἀντιμετωπίσουμε μέ ἐπιτυχία χρειάζεται νά διατηρήσουμε τήν ἐθνική μας ἑνότητα, νά ἀποδείξουμε ἐμπράκτως τήν ἀφοσίωσή μας στό δημοκρατικό μας πολίτευμα, νά προστατεύσουμε τήν ἐσωτερική γαλήνη τοῦ τόπου καί νά ἐντείνουμε τίς προσπάθειές μας στόν οἰκονομικό καί κοινωνικό τομέα.

Τά ὅσα ἐπιτεύχησαν κατά τήν διάρκεια τοῦ 1977 καί γενικώτερα κατά τό διάστημα ἀπό τήν πτώση τῆς δικτατορίας μέχρι σήμερα, ἐπιτρέπουν νά ἀτενίζουμε μέ αὐτοπεποίθηση στό μέλλον.

Ἡ πολιτική σταθερότης, ἡ κοινωνική ὁμαλότης καί ἡ πρόοδος ἐν ἐλευθερία ἐπέτρεψαν στήν Ἑλλάδα νά συγκαταλέγεται μεταξύ τῶν ὀλίγων, σέ ὁλόκληρο τόν κόσμο, χωρῶν πού ἀπολαμβάνουν τά ἀνεκτίμητα αὐτά ἀγαθά.

Κατά τό ἐρχόμενο ἔτος, ἡ Κυβέρνησις θά συνεχίσει τήν προσπάθειά της γιά τήν προάσπιση τῶν ἐθνικῶν μας ὑποθέσεων, θά συμπαραστεθεῖ, ὅπως μέχρι σήμερα ἔπραξε, στόν δίκαιο ἀγῶνα τῶν Κυπρίων ἀδελφῶν μας καί θά ἐπιδιδξει τήν ἐπιτάχυνση τῶν διαδικασιῶν γιά τήν ἔνταξη τῆς χώρας στήν Εὐρωπαϊκή Κοινότητα.

Στόν ἐσωτερικό τομέα ζητεῖ τήν συνεργασία ὅλων σας προκειμένου νά ἀποφευχθοῦν πολιτικές ὀξύτητες καί κοινωνικές ἀναταραχές, πού θά ἀνακόψουν τήν πρόοδο τῆς χώρας· καί θά καταστήσουν ὀξύτερους τούς κινδύνους πού μᾶς ἀπειλοῦν. Ἡ Κυβέρνησις, ἀπό τήν διική της πλευρά, θα κάνει ὅ,τι ἐπιβάλλεται γιά τήν ὁμαλή καί δημιουργική ἐξέλιξη τῆς ἐθνικῆς μας ζωῆς. Εἶναι ἀνάγκη ὅμως νά συνειδητοποιήσει καί ὁ λαός τίς εὐθύνες του καί νά συμβάλει θετικά σ' αὐτή τήν προσπάθεια. Γιατί στήν Δημοκρατία — κι' αὐτό θά πρέπει κάποτε νά τό καταλάβωμε — ἡ προκοπή ἑνός τόπου ἐξαρτᾶται κυρίως ἀπό τήν συμπεριφορά τῶν πολιτῶν της.

Ἠμπορῶ νά σᾶς διαβεβαιώσω ὅτι, ὁ τόπος μας ἔχει ὅλες τίς δυνατότητες γιά νά εὐημερήσει· φτάνει νά χαλυβδώσωμε τήν θέληση καί τήν συνοχή μας καί νά διαφυλάξωμε ὅ,τι μέ κόπους καί θυσίες ἐπιτύχαμε ὡς τώρα. Καί ἐπιτύχαμε πολλά καί σημαντικά.

Εὔχομαι ὁ καινούργιος χρόνος νά εἶναι γιά ὅλους σας καλύτερος ἀπό τόν περασμένο.

Τό μήνυμα τοῦ κ. Α. Παπανδρέου

Ὁ πρόεδρος τοῦ ΠΑΣΟΚ κ. Α. Γ. Παπανδρέου ἀπηύθυνε τό ἑξῆς μήνυμα:

Στό χρόνο πού ἔρχεται θά ἀντιμετωπίσει ἡ Δυτική Εὐρώπη δόθεια τῆς οἰκονομικῆς κρίσης πού τή μαστίζει ἀπό καιρό. Κι εἶναι ἀναπόφευκτη τόσο ἡ αὔξηση τῆς ἀνεργίας — πού βρίσκεται ἤδη σέ πολύ ψηλό ἐπίπεδο — ὅσο καί ἡ λήψη μέτρων προστατευτισμοῦ. Ἀναμφισβήτητα, αὐτές οἱ ἐξελίξεις θά ἔχουν τίς ἐπιπτώσεις τους καί στή χώρα μας. Θά ὑπονομεύσουν τήν ἀνάκαμψη τῆς οἰκονομίας μας—ἐκτός ἐάν ἡ Κυβέρνηση πάρει ἀποφασιστικά μέτρα πρός δύο κατευθύνσεις. Ἀπ' τή μιά μεριά, μέτρα πού θά ἐνισχύουν τή ζήτηση Ἑλληνικῶν προϊόντων ἀπ' τά πλατειά λαϊκά στρώματα—κάτι πού ἔχει σάν προϋπόθεση μιά ριζικά διαφορετική εἰσοδηματική πολιτική ἀπό ἐκείνη πού σήμερα ἀκολουθεῖ. Μιά πολιτική δηλαδή, πού θά ἐνισχύσει τά πραγματικά εἰσοδήματα τῶν ἀγροτῶν, τῶν ἐργατῶν, τῶν μισθωτῶν καί τῶν μικρομεσαίων στρωμάτων. Ἀπ' τήν ἄλλη μεριά — σέ ὅ,τι ἀφορᾶ τίς ἐπενδύσεις καί τήν προσφορά ἀγαθῶν — πρέπει ν' ἀντιμετωπισθεῖ ἀποφασιστικά, τόσο ὁ πληθωρισμός κερδῶν, ὅσο καί τό «μπλοκάρισμα» τῆς παραγωγικῆς διαδικασίας ἀπ' τά μονοπωλιακά συγκροτήματα καί τούς κύκλους τῶν μεσαζόντων, ἐμπορομεσιτῶν καί μεγάλων εἰσαγωγέων. Ἡ γρήγορη προώθηση νέων ἐπενδυτικῶν φορέων — ὅπως εἶναι ὁ ἀγροτοβιομηχανικός συνεταιρισμός, μέ τήν ἐνεργό συμπαράσταση ἤ καί συμμετοχή τῆς τοπικῆς αὐτοδιοίκησης, ἀποτελεῖ μιάν ἀποφασιστική ἀπάντηση στήν ἀνάσχεση τῶν παραγωγικῶν ἐπενδύσεων ἀπό μέρους τῆς οἰκονομικῆς ὀλιγαρχίας. Προϋπόθεση γιά ὅλα αὐτά εἶναι ὁ ἀποτελεσματικός Ἔλεγχος τῆς πιστωτικῆς πολιτικῆς, πού μέχρι τώρα ἀγνόησε παντελῶς τίς μικρομεσαῖες καί διοτεχνικές ἐπιχειρήσεις καί τίς συνεταιριστικές ἐπιχειρηματικές πρωτοβουλίες τῶν ἀγροτῶν.

Ἡ κρίση στή Δύση θά ὁδηγήσει σέ παράταση τῆς ἀδεβαιότητας σ' ὅ,τι ἀφορᾶ τήν ἔνταξη τῆς Ἑλλάδας στήν ΕΟΚ. Γιά καθαρά πολιτικο-στρατιωτικούς λόγους οἱ χῶρες τῆς ΕΟΚ — κι ἰδιαίτερα ἡ Γερμανία — ἐπιθυμοῦν τήν ἔνταξη τῆς Ἑλλάδας τό γρηγορότερο. Οἱ οἰκονομικές ἐξελίξεις ὅμως εἶναι τόσο ἀρνητικές καί οἱ προοπτικές τόσο σκοτεινές, ὥστε νά εἶναι γιά τίς χῶρες τῆς ΕΟΚ ἡ διεύρυνσή της πραγματικός ἐφιάλτης. Κάτω ἀπ' αὐτές τίς συνθῆκες ἡ χάραξη ἐθνικῆς οἰκονομικῆς στρατηγικῆς πού νά στηρίζεται στήν προοπτική ἔνταξης, ἀποτελεῖ ἐπικίνδυνο σφάλμα — καί γι' αὐτούς ἀκόμη, ὅπως ἡ Κυβέρνηση, πού ἐπιδιώκουν τήν ἔνταξη.

Τό 1978 θά εἶναι χρόνος διεκδικητικῶν ἀγώνων τῶν ἐργαζομένων γιά τή μείωση τῆς ἀνισοκατανομῆς τοῦ πλούτου καί τοῦ εἰσοδήματος, ἀνισοκατανομῆς πού ἀποτελεῖ σκάνδαλο πρώτου μεγέθους στό χῶρο τοῦ ΟΟΣΑ. Γνωρίζουν ἄριστα οἱ Ἕλληνες ἐργαζόμενοι, οἱ ἀγρότες, οἱ ἐργάτες, οἱ μισθωτοί, οἱ βιοτέχνες, τά μικρομεσαῖα στράματα, τούς τεράστιους κινδύνους πού ἀντιμετωπίζει τό ἔθνος ἀπ' τήν καθοδηγούμενη τουρκική ἀπειλή. Καί εἶναι ἕτοιμοι νά προσφέρουν στό βωμό τῆς λευτεριᾶς, τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας καί τῆς ἐδαφικῆς ἀκεραιότητας τῆς χώρας μας. Μά ἀπορρίπτουν καί καταδικάζουν μιά πολιτική «λιτότητας» γιά τούς πολλούς καί χλιδῆς γιό τήν οἰκονομική ὀλιγαρχία τοῦ τόπου.

Τό 1978 θά εἶναι ἐπίσης χρόνος ἀγώνων τῆς Τοπικῆς Αὐτοδιοίκησης γιά τήν ἐπιβίωση τοῦ θεσμοῦ. Ἡ Κυβέρνηση ἀγνοεῖ τό δικό της Σύνταγμα ὅταν ἀρνιέται νά μεριμνήσει ἐδιά τήν ἐξασφάλισιν τῶν ἀναγκαίων πόρων, πρός ἐκπλήρωσιν τῆς ἀποστολῆς τῶν ὀργανισμῶν τοπικῆς αὐτοδιοίκησης». («Ἄρθρο 102, ἐδάφιο 6).

Τό 1978 θά εἶναι καί χρόνος ἀγώνων γιά τόν ἐκδημοκρατισμό τῆς Πολιτείας. Αἰχμή αὐτοῦ τοῦ ἀγώνα θά εἶναι τά μαζικά μέσα ἐνημέρωσης ἡ μονοπώληση τῶν ὁποίων ἀπό τήν Κυβέρνηση τῆς Νέας Δημοκρατίας δυναμιτίζει τά θεμέλια τοῦ δημοκρατικοῦ δίου στή χώρα μας.

Ἀναμφισβήτητα, τό πρῶτο καί πιό καίριο πρόβλημα πού ἀντιμετωπίζει ὁ Λαός μας τό 1978 εἶναι ἡ καθοδηγούμενη τουρκική ἀπειλή στό Αἰγαῖο καί ἡ συνέχιση τῆς δάνασης κατοχῆς τῆς Κύπρου. Ἀπειλοῦνται στό Αἰγαῖο: ἡ ὀφαλοκρηπίδα, ὁ ἐναέριος χῶρος καί τά νησιά μας. Ὁ Τουρκικός σωβινισμός ἔχει βέβαια τίς ρίζες του στή δομή τῆς τουρκικῆς κοινωνίας. Μά χωρίς ἀμφιβολία, εἶναι καθοδηγούμενος. Καθοδηγεῖται ἀπό τίς ΗΠΑ καί τό ΝΑΤΟ στά πλαίσια σχεδίου γιά ἕνα νέο καθεστώς στό Αἰγαῖο, πού ἐνῶ θά εὐνοεῖ κατά σκανδαλώδη τρόπο τά τουρκικά ἐπεκτατικά σχέδια, θά ἐξασφαλίζει ταυτόχρονα τήν ἐπικυριαρχία τοῦ ΝΑΤΟ καί τῶν ΗΠΑ γιά τήν ἐξυπηρέτηση τῶν μακροπρόθεσμων ἰμπεριαλιστικῶν τους σχεδίων στήν περιοχή.

Κάτω ἀπ' αὐτές τίς συνθῆκες, ἡ συζήτηση γιά «ἐπιστροφή» στό στρατιωτικό σκέλος τοῦ ΝΑΤΟ — στά πλαίσια μιᾶς «εἰδικῆς σχέσης», πού δέν πρόκειται ποτέ νά γίνει ἀποδεκτή ἀπό τήν Ἀτλαντική Συμμαχία — ἀποτελεῖ παραλογισμό. Μέ θλίψη ἐπισημαίνουμε τήν ἀμέριστη οἰκονομική συμπαράσταση πού προσφέρει ἡ ΕΣΣΔ στήν Κυβέρνηση τῆς Τουρκίας, ἀκριβῶς τήν ὥρα πού αὐτή ἀπειλεῖ τόν Ἑλληνικό ἐθνικό χῶρο. Ὁ Ἀνταγωνισμός τῆς Δυτικῆς Γερμανίας μέ τήν ΕΣΣΔ — γιά τό ποιός θά προσφέρει περισσότερα στήν Τουρκία — ἀποβαίνει σαφῶς σέ βάρος μας. Καί ἀποτελεῖ μιάν, ἀκόμη πιό τρανή ἀπόδειξη τῶν συνεπειῶν τῆς πολιτικῆς τῆς ἐξάρτησης πού ἀκολούθησε καί συνεχίζει νά ἀκολουθεῖ ἡ Δεξιά στήν Ἑλλάδα. Σέ τί ἀποβλέπει ἡ ΕΣΣΔ εἶναι πιά σαφές. Μιά πού ἐξασφάλισε μέ ἔμμεσες πιέσεις — καί παράλληλα μέ τίς πιέσεις τῶν ΗΠΑ — νά μήν ἐπεκταθεῖ ἡ Αἰγιαλίτιδα ζώνη τῆς Ἑλλάδας στά 12 μίλια καί δέν ἀντιμετωπίζει κατά συνέπεια πρόβλημα διάπλου στό Αἰγαῖο, τήν ἐνδιαφέρει ἀπλῶς ἡ ἐξασφάλιση τῶν Στενῶν πού ἐλέγχονται ἀποκλειστικά ἀπό τήν Τουρκία.

Κάτω ὅπ' αὐτές τίς συνθῆκες εἶναι σαφές πώς πρῶτο μας μέλημα εἶναι ἡ ἐθνική ἑνότητα. Γιατί ἀντιμετωπίζουμε πρόβληρα ἐπιβίωσης σάν ἔθνος. Ἀλλά ἡ ἑνότητα πρέπει νά σφυρηλατηθεῖ σέ σωστή βάση. Πρέπει νά στηρίζεται σέ σωστή ἐκτίμηση τῶν κινδύνων πού ἀντιμετωπίζουμε καί σέ ἀγωνιστική ἐθνική στρατηγική. Μιά τέτοια στρατηγική περιλαμβάνει ἀναγκαστικά: Πρῶτο, τή διακήρυξη πώς ἡ Ἑλλάδα μέ κανένα τρόπο δέν πρόκειται νά διαπραγματευτεῖ τήν παράδοση ἐθνικῶν κυριαρχικῶν δικαιωμάτων. Δεύτερο, σταθερή προσήλωση στήν ἀρχή πώς τό Κυπριακό δέν εἶναι ἀντικείμενο διαπραγμάτευσης στά πλαίσια τοῦ Ν. Α.Τ.Ο. ἤ τῆς Ε.Ο.Κ., πώς δέν εἶναι Ἑλληνοτουρκική διένεξη, ἀλλά διεθνές πρόβλημα, ἡ λύση τοῦ ὁποίου πρέπει νά ἐπιδιωχθεῖ αὐστηρά στά πλαίσια τοῦ ΟΗΕ. Τρίτο, μιά δυναμική διπλωματική ἐκστρατεία γιά τήν ἐνημέρωση τῆς διεθνοῦς κοινῆς γνώμης, τόσο πάνω στό Κυπριακό ὅσο καί πάνω στό Αἰγαιακό. Τέταρτο, ἀνάληψη σοβαρῆς προσπάθειας γιά τή δημιουργία νέων διεθνῶν ἐρεισμάτων. Ἄν οἱ μέχρι τώρα προοπτικές δέν ἐμφανίστηκαν εὐοίωνες, γιά μιά τέτοια ἐξέλιξη, αὐτό ὀφείλεται στό γεγονός ὅτι εἶναι γνωστή ἡ δουλική σχεδόν ὑποτέλειά μας στίς ΗΠΑ καί τή Δύση «εἰς ἣν ὁποῖαν ἀνήκομεν». Πέμπτο, οἰκονομική ἐνίσχυση τῶν ἐνόπλων δυνάμεων τῆς χώρας γιά νά ἐξασφαλιστεῖ πλήρως ἡ ἱκανότητά τους νά δώσουν ἀποφασιστική ἀπάντηση σέ περίπτωση ὁποιασδήποτε ξένης ἐπιβουλῆς.

Τό ΠΑΣΟΚ θά ποσωθῆσει ὑπεύθυνα μέσα κι ἔξω ἀπό τή Βουλή αὐτές τίς θέσεις. Θά ἀσκήσει ὑπεύθυνη ἀλλά ἀποτελεσματική ἀντιπολίτευση μέ γνώμονα τά συμφέροντα τοῦ ἐργαζόμενου Ἕλληνα καί τοῦ Ἔθνους. Τό μεγάλο πολιτικό μήνυμα τῶν ἐκλογῶν τοῦ Νοέμβρη εἶναι ἡ προσδοκία, ἡ ἀναγκαιότητα τῆς ΑΛΛΑΓΗΣ. Πιστό σ' αὐτό τό μήνυμα τοῦ Λαοῦ μας τό ΠΑΣΟΚ, θά δώσει τό ἀγωνιστικό του παρών σέ κάθε τομέα τῆς δημόσιας ζωῆς τῆς χώρας. Καί θ' ἀνοίξει ἔτσι τό δρόμο πού ὁδηγεῖ στήν εἰρηνική καί προγραμματισμένη ἀλλαγή, σέ μιά πορεία ἐθνικά περήφανη καί κοινωνικά δίκαιη, σέ μιά πορεία πού θά ἐξασφαλίσει σύντομα πώς ἡ Ἑλλάδα θ' ἀνήκει στούς Ἕλληνες.

Ὁ κ. Ζίγδης

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δ.Ε. τῆς ΕΔΗΚ κ. Ἰ. Ζίγδης, ἀπηύθυνε τό ἀκόλουθο μήνυμα:

Ὡχρές ἀσφαλῶς, εἶναι οἱ ἐλπίδες πού συνοδεύουν τόν ἐρχομό τοῦ καινούργιου χρόνου, γιά εἰρήνευση στή Μέση Ἀνατολή. Ἀλλά ἡ ἐμφάνισή τους στό διεθνῆ ὁρίζοντα εἶναι ἕνα γεγονός τόσο ἀναπάντεχο καί τόσο διαφορετικό ἀπ' ὅτι συνέβαινε τά τελευταῖα τριάντα χρόνια, ποῦ δικαιολογεῖ μιά συγκρατημένη αἰσιοδοξία. Καί πρέπει νά θεωρηθεῖ σάν ἕνας καλός οἰωνός» γιά τό ἄμεσο μελλον.

Ἡ διπλή δοκιμασία τοῦ Ἑλληνισμοῦ — ἡ κυπριακή τραγωδία καί ἡ ἀπειλή στό Αἰγαῖο — εἶναι μιά ἀπό τίς παρενέργειες τῆς κρίσεως στή Μέση Ἀνατολή. Ἔ